

Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad Introduction to Caring Science with focus on Nursing

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: VVI011

Version: 4.0

Fastställt av: Utbildningsutskottet 2012-01-13

Gäller från: VT 2012

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (G1N)

Utbildningsområde: Vård

Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet samt lägst betyg G/3 i Ma B, Nk B och Sh A

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen inleds med en introduktion till högskolestudier och sjuksköterskeprogrammet med utgångspunkt i lokala, nationella och internationella styrdokument. Idéhistoriska grunder för vårdande, sjuksköterskeprofessionen och vårdvetenskapens utveckling och framväxt studeras. Tonvikten ligger på centrala epoker i den idéhistoriska utvecklingen avseende synen på vetenskap, kunskap, människa, hälsa, värld och vårdande. Vårdvetenskapens centrala begrepp och teorier introduceras, där patientperspektivet är centralt och förtydligas genom ett livsvärldsperspektiv. En teoretisk referensram till vårdandets etik läggs genom att introducera centrala etiska teorier, värden och normer.

Lärande i det vårdande sammanhanget behandlas genom studier av teoretiska utgångspunkter för vårdandets didaktik. Reflektion som begrepp och företeelse är i fokus samt kunskapsteoretiska idéer av betydelse för professionsutbildningar. Ett samhällsperspektiv på människa, hälsa och vård introduceras genom begrepp och teorier som belyser kultur, genus och socialpsykologiska faktorer.

Lagstiftning och andra styrfaktorer som reglerar samhällets vård studeras. Grunderna för sjuksköterskans ledarskap och teamsamverkan i vårdande behandlas. Forskningsprocessen och vetenskapsteoretiska grundbegrepp introduceras. Grunderna i informationssökning och informationskompetens läggs.

Mål

Kursens syfte är att studenten tillägnar sig grunderna i ett vårdvetenskapligt och professionellt förhållningssätt i relation till ett patientperspektiv och till sjuksköterskeyrket.

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna redogöra för

- huvuddragen i vårdvetenskapens och sjuksköterskeprofessionens framväxt och utveckling,
- innebörder i vårdvetenskapens centrala begrepp, teorier och värden,
- innebörder av ett patientperspektiv i vårdarbete,
- sjuksköterskans ansvars- och kompetensområden samt styrfaktorer som reglerar dessa,
- styrfaktorer som reglerar hälso- och sjukvård samt socialtjänst,
- huvuddragen i forskningsprocessen,
- innebörden i sjuksköterskans professionella förhållningssätt och roll i teamsamverkan.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna

- tillämpa grunder i informationssökning, vedertagna skrivregler och referenshantering,
- identifiera olika etiska värden,

- • tillämpa reflektion och identifiera behov av kunskap som stöd för lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska studenten på en grundläggande nivå kunna

- • visa på ett kritiskt reflekterande förhållningssätt till skilda perspektiv på vårdande,
- • reflektera kring normer, värderingar och attityder i samhället relevanta för vårdande och vetenskap,
- • reflektera kring olika etiska värden,
- • visa på ett vetenskapligt förhållningssätt vid granskning av forskningsrapportering.

Undervisningsformer

Föreläsningar, reflektionsgrupper och olika former av tillämpningsövningar enskilt eller i grupp.

I föreläsningarna ges en översikt av kursens innehåll, orientering om aktuella frågeställningar och perspektiv inom studieområdet samt en hjälp för studenten att strukturera kursens olika moment. Vid reflektionstillfällen sker en reflekterande bearbetning av kursens litteratur och innehåll.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Kursen examineras genom

- Individuell skriftlig tentamen
- Skriftlig inlämningsuppgift
- Reflektionstillfällen

För att kunna delta i kursens individuella skriftliga tentamen krävs godkänt deltagande i samtliga reflektionstillfällen.

Studenten har rätt till fem tentamenstillfällen, varav tre tillfällen inom kursens ram och ytterligare två inom ett år. Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Institutionsstyrelsen begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig. Se högskolans riktlinjer för rättssäker examination samt institutionsspecifika riktlinjer för rättssäker examination på HBs respektive VHBs hemsida.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Kursutvärdering i relation till kursens mål genomförs. Resultatet av utvärderingen granskas av ämnes- och utbildningsansvariga och en kursrapport publiceras på institutionens hemsida.

Studenter har rätt att vara representerade i institutionens beredande och beslutande organ.

Övrigt

Obligatorisk kurs i Sjuksköterskeutbildning 180 hp.

Plagiatkontroll

Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.

Efter avslutad kurs erhåller studenten högskolepoäng fördelat på vårdvetenskapens deldiscipliner enligt följande:

- Vårdandets teori, filosofi och idéhistoria, 4,5 hp
- Vårdandets etik, 2 hp
- Vårdandets didaktik, 1,5 hp
- Vårdandets sociologi och psykologi, 2 hp
- Vårdutveckling och ledarskap, 1,5 hp
- Vetenskaplig teori och metod, 3,5 hp

Bilaga: Litteraturlista för Introduktion till vårdvetenskap med inriktning mot omvårdnad (VVI011)

- Birkler, J. (2010). *Filosofi och omvårdnad. Etik och människosyn*. Stockholm: Liber. 228s.
- Dahlberg, K. & Segesten, K. (2010). *Hälsa och vårdande i teori och praxis*. Stockholm: Natur & Kultur. 344 s.
- Dell, T. (2002). Etnicitet i spänningsfältet mellan kultur och biologi. Ingår i F. Magnusson (Red.), *Etniska relationer i vård och omsorg*. (s. 17-41). Lund: Studentlitteratur. 24s .
- Dubois C-A, McKee, M. & Nolte, E.(Eds). (2006). *Human resources for health in Europe*. (s. 1-7). Maidenhead: Open University Press. 7 s.
Hämtad från <http://www.euro.who.int/en/who-we-are/partners/observatory/studies/human-resources-for-health-in-europe>
- Ehrenberg, A. & Wallin, L. (2009). *Omvårdnadens grunder: Ansvar och utveckling*. (Kapitel 6, s. 180-211, Kapitel 8, s. 243 – 269, Kapitel 9, s. 271 -284, Kapitel 12, s. 379 -384). Lund: Studentlitteratur. ca 80 s.
- Ekebergh, M. (2009). *Att lära sig vårda med stöd av handledning*. (s. 3-57). Lund: Studentlitteratur. 54 s.
- Friberg, F. (Red.).(2006). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (s. 3-82). Lund: Studentlitteratur. 79 s.
- Institutionen för vårdvetenskap. (2011). *Riktlinjer för formalia vid skriftliga studieuppgifter* (Kompendium). Borås: Institutionen för vårdvetenskap. Högskolan i Borås. 9 s.
Hämtad från <http://www.hb.se/vhb/> Länk: Student / Examensarbete
- Karolinska Institutets bibliotek. (2009). *Vad är en vetenskaplig artikel? En guide*. [Film 45 min]
Hämtad från <http://bridge.kib.ki.se/vetartikel/player.html>
- Notisum (2001). *Socialtjänstlag*. Västra Frölunda: Rättsnätet.
Hämtad från <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20010453.HTM>
- Robertsson, E. (2009). *Genusmedvetenhet i vårdande, varför behövs det?* Särtryck, 30 s.
Tillhandahålls på institutionen.
- Rönnerberg, L. (2011). *Hälso- och sjukvårdsrätt*. (Kapitel 3). Lund: Studentlitteratur.
- Segesten, K. (2011). *Att utbildas till sjuksköterska. Perspektiv på lärande*. Stockholm: Natur & Kultur. 180 s.
- Socialstyrelsen (2002). *Socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialstyrelsen. 32 s.
Hämtad från <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2002/2002-114-3>
- Socialstyrelsen. (2005). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*. Stockholm: Socialstyrelsen. 17 s.
Hämtad från http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/9879/2005-105-1_20051052.pdf
- Tamm, M. (2005). *Tanke och tro: Historiska nedslag i hälsa, sjukdom, liv och död*. Lund: Studentlitteratur. 335 s.
- Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Liber. 192 s.
- Wiklund, L. (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis*. Stockholm: Natur & Kultur. 214 s.

Artiklar

- Kiessling, T. & Kjellgren, K. (2004). Patienters upplevelse av delaktighet i vården. *Vård i Norden*, 74(24), 31-35. 5 s.
- Öresland, S., Määttä, S., Norberg, A., Winther Jørgensen, M. & Lutzen, K. (2008). Nurses as guests or professionals in home health care. *Nursing Ethics*, 15(3), 371-383. 13 s.
- Därutöver kan ytterligare artiklar, forskningsrapporter och annat material tillkomma.